

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4902 - 4904/2549	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) กับ พวก	ผู้ร้อง ขอ
	บริษัทออสเตอร์เลียน-ไทย เครื่องจักรกล จำกัด กับพวก	ผู้ร้อง
	บริษัทเซาท์ สาสธร แพลนเนอร์ จำกัด	ผู้ทำ แผน
	บริษัทน้ำตาลไทยเอกลักษณ์ จำกัด กับ พวก	ลูกหนี้

ป.วิ.พ. ตาราง 1

พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/17, 90/25, 90/26, 90/27, 90/43, 146, 179

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กำหนดจำนวนเงินค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ทำแผนใน
ขณะคดีฟื้นฟูกิจการอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลและเป็นการกำหนดตามที่ศาลได้ มีคำสั่ง
เพื่อให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ตรวจสอบเบื้องต้น โดยให้บุคคล ผู้มีส่วนได้เสียร้องคัดค้าน
ได้ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 146 เช่นนี้ คำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
ดังกล่าวจึงอาจถูกคัดค้านโต้แย้งได้ภายใน กำหนด 14 วัน หากเป็นที่สุดไม่ แม้ในวันเดียวกันนั้น
ศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการแล้ว แต่ผลของคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
ดังกล่าวยังมีผลกระทบต่อสิทธิของ ลูกหนี้หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่นและเมื่อบุคคลดังกล่าวยื่นคำ
ร้องคัดค้านต่อ ศาลแล้ว ศาลจึงมีอำนาจพิจารณาร้องคัดค้านต่อไปได้ ทั้งคำร้องคัดค้าน
ดังกล่าวที่ขอให้กักหรือแก้ไขคำวินิจฉัยของเจ้าพนักงาน พิทักษ์ทรัพย์เป็นคำขอให้ปลดเปลื้อง
ทุกข์อันไม่อาจคำนวณเป็นราคาส่งได้ จึงเป็นคดีไม่มีทุนทรัพย์

ผู้ทำแผนจะมีฐานะเป็นผู้ทำแผนและมี อำนาจในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของ ลูกหนี้นับแต่ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำ แผนตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/17 ก่อนหน้านั้น หาได้มีนิติสัมพันธ์ใด ๆ ระหว่างลูกหนี้ซึ่งมิได้เป็นผู้ร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการกับผู้ทำแผนไม่ แต่ หากว่ามีหนี้ค่าใช้จ่ายและค่าตอบแทนซึ่งเกิดขึ้นก่อนศาลมีคำสั่งให้ ฟื้นฟูกิจการและตั้งผู้ทำแผน ก็เป็นเรื่องที่ผู้ทำแผนในฐานะเจ้าหนี้จะต้อง ดำเนินการขอรับชำระหนี้ตามมาตรา 90/26 ประกอบมาตรา 90/27 ในส่วนค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายซึ่งเกิดขึ้นภายหลังศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟู กิจการและตั้งผู้ทำแผนนั้น ศาลจะพิจารณาให้ผู้ทำแผนมีสิทธิเบิกจ่ายจากกองทรัพย์สินของ ลูกหนี้เป็นจำนวน เท่าใด ศาลต้องพิจารณาถึงผลสำเร็จในการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการว่าแผน ดังกล่าวมีหลัก การและวิธีการฟื้นฟูกิจการตามกฎหมายหรือไม่ แผนสามารถนำไปใช้ในการ ฟื้นฟูกิจการได้หรือไม่ แผนดังกล่าวที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติพิเศษยอมรับแผนและศาลได้ให้ความ เห็นชอบ หรือไม่ และศาลต้องพิจารณาถึงระยะเวลาที่เหมาะสมที่ผู้ทำแผนสมควร ใช้ประกอบ คุณภาพและ ความสำเร็จของงาน รวมทั้งความสามารถของผู้ทำแผนในการจัดการกิจการและ ทรัพย์สินของลูกหนี้ว่า ลูกหนี้มีสถานะหรือผลประกอบการดีขึ้นเพียงใด

คดีสืบเนื่องมาจากศาลแพ่งมีคำสั่ง ให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ทั้งสามและตั้งบริษัท เซ้าท์ สาสธร แพลนเนอร์ จำกัด เป็นผู้ทำแผนเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2542 ต่อมาวันที่ 21 มิถุนายน 2542 ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ทำแผนเบิกจ่ายค่าวิชาชีพและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่ง ให้ฟื้นฟูกิจการในอัตราร้อยละ 30 ส่วนที่เหลือจะพิจารณาสั่งภายหลังมีการประชุมเจ้าหนี้แล้ว และวันที่ 22 ตุลาคม 2542 ศาลล้มละลายกลางซึ่งรับ โอนสำนวนจากศาลแพ่งมีคำสั่งให้เจ้า พนักงานพิทักษ์ ทรัพย์เป็นผู้กำหนดค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของผู้ทำแผน และบุคคลผู้ ได้รับความเสียหายให้ใช้สิทธิคัดค้านได้ตามพระราชบัญญัติล้ม ละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 146 ต่อมาวันที่ 29 ตุลาคม 2542 ศาลมีคำสั่งให้ยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ทั้งสาม และเจ้า พนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งกำหนดและจ่ายค่าทำแผนส่วนที่เหลือตามคำ สั่งศาลให้แก่ผู้ทำ

แผนเป็นค่าตอบแทนจำนวน 60,973,150.25 บาท และค่าใช้จ่ายเป็นเงิน 17,865,558.56 บาท รวมเป็นเงิน 78,838,708.81 บาท

ผู้ร้องทั้งสามและลูกหนี้ทั้งสาม ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งกลับหรือแก้ไขคำวินิจฉัยของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ให้ผู้ทำแผนคืนเงินค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายจำนวน 78,838,708.81 บาท ให้แก่ลูกหนี้ทั้งสาม และให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนลูกหนี้ทั้งสามด้วย

ผู้ทำแผนยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง

ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งแก้ไขคำสั่ง ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นกำหนดค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ทำแผน คงเหลืออัตราร้อยละ 45 ของจำนวนเงินที่ผู้ทำแผนร้องขอต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

ผู้ทำแผนอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา โดยขอรับคดีผู้พิพากษาศาลล้มละลายกลางอนุญาตให้อุทธรณ์เป็นหนังสือตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/79 (เดิม)

ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า เมื่อศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ทั้งสาม แล้ว ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีเกี่ยวกับการโต้แย้งในการกำหนดค่าตอบแทนและค่าใช้จ่าย ของผู้ทำแผนต่อไปอีกหรือไม่ เห็นว่า ในการกำหนดค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ทำแผนนั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้กำหนดในขณะที่คดีฟื้นฟูกิจการอยู่ระหว่างการ พิจารณาของศาล และเป็นกำหนดตามที่ศาลได้มีคำสั่งเพื่อให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ ตรวจสอบกลับกรองในเบื้องต้นและศาลยังได้กำหนดให้บุคคลผู้มีส่วนได้เสียสามารถร้องคัดค้านได้ตามมาตรา 146 เช่นนี้ คำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะถูกคัดค้านได้ แยกได้ภายในกำหนดเวลา 14 วัน หากเป็นที่สุดไม่ แม้ในวันเดียวกันนั้นศาลจะมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการแล้ว แต่ผลของคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดังกล่าวยังมีผลที่กระทบกระเทือน สิทธิของลูกหนี้หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่นและบุคคลผู้มีส่วนได้เสียได้ยื่นคำ ร้องคัดค้านต่อศาลแล้ว ศาลจึงมีอำนาจในการที่จะพิจารณาคำร้องคัดค้านต่อไปได้ อุทธรณ์ข้อนี้ของผู้ทำ แผนฟังไม่ขึ้น

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปมี ว่า ผู้ทำแผนมีสิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ทั้งสามรับผิดชอบในค่าตอบแทนและค่าใช้จ่าย เพียงใด ปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและค่าตอบแทนซึ่งเกิดขึ้นก่อนศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟู กิจการและตั้งผู้ทำแผนนั้น เห็นว่า การที่ผู้ทำแผนจะมีฐานะเป็นผู้ทำแผน และมีอำนาจในการจัดการกิจการและ ทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งสามเริ่มตั้งแต่ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนตามพระราช บัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/17 ก่อนหน้านั้นหาได้มีนิติสัมพันธ์ใด ๆ ระหว่างลูกหนี้ทั้งสามซึ่งมิได้เป็นผู้ร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการกับผู้ทำแผน ใหม่ แต่หากว่ามีหนี้ ค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนซึ่งเกิดขึ้นก่อนศาลมีคำสั่งให้ ฟื้นฟูกิจการและตั้งผู้ทำแผนซึ่งเป็นเรื่อง ที่ผู้ทำแผนในฐานะเจ้าหนี้จะต้อง ดำเนินการขอรับชำระหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/26 ประกอบมาตรา 90/27 หาใช่เบิกจ่ายจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งสามใน ส่วนค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้ทำแผนซึ่งเกิดขึ้นภายหลังศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและ ตั้งผู้ทำ แผนแล้วนั้น เมื่อพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 หมวด 3/1 ว่าด้วยกระบวนการ พิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้กำหนดให้ศาลเข้ามา กำกับและตรวจสอบการ กระทำการต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้เพื่อให้แผนฟื้นฟูกิจการได้ดำเนินการสำเร็จลุล่วงไป ทั้งมีอำนาจใน การตั้งผู้ทำแผนและให้ผู้บริหารแผนพ้นจากตำแหน่ง กรณีจึงรวมถึงการอนุญาตหรือมีคำสั่งใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวด้วย เมื่อเกิดปัญหาประการใด ๆ เกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการแล้ว เจ้า พนักงานพิทักษ์ทรัพย์ คณะกรรมการเจ้าหนี้ หรือที่ประชุมเจ้าหนี้และบุคคลที่เกี่ยวข้องย่อมมี สิทธิยื่นคำร้องดังกล่าว ต่อศาลได้โดยตรง ศาลจึงมีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้มีการจ่ายเงินจาก กองทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อ เป็นค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้ทำแผนได้ ในการพิจารณา ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของผู้ทำแผนนั้นเนื่องจากหลังจากศาลมีคำ สั่งตั้งผู้ทำแผนแล้วผู้ทำ แผนมีหน้าที่ในการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการส่งแก่เจ้า พนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามพระราชบัญญัติ ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/43 และผู้ทำแผนมีหน้าที่ในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของ ลูกหนี้ตามมาตรา 90/25 ในการจ่ายค่าตอบแทนผู้ทำแผนเนื่องจากการกระทำหน้าที่ดังกล่าวใน ส่วนของการทำ แผนฟื้นฟูกิจการนั้นศาลจะพิจารณาให้ผู้ทำแผนมีสิทธิเรียกค่าตอบแทนได้เป็น จำนวนเท่าใด ศาลต้องพิจารณาถึงผลสำเร็จในการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการว่าแผนดังกล่าวที่ผู้ทำ แผนได้จัดทำนั้นมีหลักการและวิธีการฟื้นฟูกิจการเป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ แผนสามารถ นำมาใช้ในการฟื้นฟูกิจการได้หรือไม่ แผนดังกล่าวที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติพิเศษยอมรับแผนและ ศาลได้ให้ความเห็นชอบ หรือไม่ และศาลต้องพิจารณาถึงระยะเวลาที่เหมาะสมที่ผู้ทำแผน สมควรใช้ประกอบคุณภาพของ งานและความสำเร็จของงาน รวมทั้งความสามารถของผู้ทำแผน

ในการดำเนินกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้ง สามว่ามีสถานะหรือผลประกอบการดีขึ้น เพียงใดมีรายได้รับเพิ่มขึ้นหรือไม่

เมื่อได้พิจารณาถึงความไม่สำเร็จใน การจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ ประกอบกับผลงานในการ บริหารกิจการของลูกหนี้ทั้งสามในระหว่างที่ผู้ทำแผนเป็น ผู้จัดการกิจการและทรัพย์สินของ ลูกหนี้ทั้งสามอยู่นั้น ศาลฎีกาเห็นว่า การที่ศาลล้มละลายกลาง ได้กำหนดค่าตอบแทนและ ค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ทำแผนในอัตรา ร้อยละ 45 ของจำนวนเงินค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายเฉพาะใน ส่วนที่ผู้ทำแผนขอต่อเจ้าพนักงาน พิกัดทรัพย์สำหรับผลงานในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ทำแผน ภายหลังจากที่ได้มีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนแล้ว นับว่าเป็นจำนวนที่สูงและเป็นคุณแก่ผู้ทำแผนมาก แล้ว กรณีไม่มีเหตุที่จะต้องเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยของศาลล้มละลายกลาง อุทธรณ์ของผู้ทำแผน ข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

อนึ่ง คดีนี้ผู้ร้องทั้งสามและลูกหนี้ทั้งสามได้ร้องคัดค้านเพื่อขอให้ศาลแก้ไข เปลี่ยนแปลง คำวินิจฉัยของเจ้าพนักงานพิกัดทรัพย์ซึ่งได้กำหนดค่าตอบแทนและ ค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ทำแผน ตามคำสั่งศาลอันเป็นการโต้แย้งกระบวนการในคดี ฟื้นฟูกิจการเพื่อให้ศาลซึ่งมีอำนาจในการ กำกับดูแลคดีฟื้นฟูกิจการ ได้ควบคุม กระบวนพิจารณาคดีฟื้นฟูกิจการให้เป็นไปอย่างเหมาะสม กรณีถือได้ว่าเป็นคำขอให้ปลดเปลื้องทุกข์อันไม่อาจคำนวณเป็นราคาค่าเงินได้ จึงเป็นคดีไม่มีทุน ทรัพย์ ในชั้นอุทธรณ์ผู้ทำแผนอุทธรณ์ขอให้พิพากษากลับเป็นยกคำร้องของผู้ร้องทั้ง สามและ ลูกหนี้ทั้งสามจึงต้องเสียค่าขึ้นศาลเพียง 200 บาท ศาลล้มละลายเรียกเก็บมาจำนวน 200,000 บาท จึงให้คืนเงินค่าขึ้นศาลที่เกินจำนวน 199,800 บาท แก่ผู้ทำแผน

พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นนี้ให้เป็นพับ และให้คืนค่าขึ้นศาลชั้นนี้ส่วนที่เกินมา 199,800 บาท แก่ผู้ทำแผน.

(วัฒนชัย โชติชูตระกูล - สมชาย พงษ์ธา - พิชัย อภิชาติอำมฤต)

ศาลล้มละลายกลาง - นายไกรสร บารมีอวยชัย

ศาลอุทธรณ์